

PROGRAM KSZTAŁCENIA

1.	Nazwa kierunku	praca socjalna [Social Work]
2.	Cykl rozpoczęcia	2015/2016 (semestr zimowy), 2016/2017 (semestr zimowy) <i>Numer i data uchwały Rady Wydziału: 47/06/2017 (20.06.2017 r.)</i>
3.	Poziom kształcenia	studia drugiego stopnia
4.	Profil kształcenia	ogólnoakademicki
5.	Forma prowadzenia studiów	stacjonarna
6.	Kod ISCED	0923 (Praca socjalna i doradztwo)

Efekty kształcenia

7.	Opis zakładanych efektów kształcenia	Załącznik nr 1
8.	Wzorcowe efekty kształcenia	

Program studiów

9.	Związek kierunku studiów ze strategią rozwoju, w tym misją uczelni	<p>Utworzenie kierunku Praca Socjalna na II stopniu studiów w najwyższym stopniu odpowiada na różnicujące się potrzeby edukacyjne społeczeństwa. Jest propozycją zarówno dla osób, które ukończyły studia I stopnia w tym zakresie, stwarzając im warunki do pogłębienia kompetencji w drodze profesjonalizacji, jak i dla osób, które dopiero pragną zdobyć uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Jest to szczególnie cenne dla osób pracujących w strukturach pomocy społecznej, ale nie posiadających uprawnień do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.</p> <p>Praca socjalna koncentruje się na procesie rozumienia, pomagania, współpracy i wspierania w dążeniu do samodzielności osób, które znalazły się w trudnej sytuacji. Sprzyja rozwojowi osobowości i postaw nie tylko studentów, ale również osób, z którymi będą w przyszłości współpracować jako profesjonalisci. Promuje aktywność w środowisku lokalnym, otwartość i autentyczne zainteresowanie kwestiami społecznymi.</p> <p>Kształcenie na kierunku wpisuje się w misję Uniwersytetu, który otwierając się na nowe zjawiska i wymagania czasów, jest strażnikiem wartości i tworzy ideały, które przyświecają kolejnym pokoleniom studentów w poszanowaniu wielokulturowości i odmienności. Oferta dydaktyczna umożliwi studentom udział w życiu naukowym i kulturalnym, a współpraca z zagranicznymi partnerami (SOWOSEC) poszerza perspektywę doświadczeń studentów poprzez budowanie międzykulturowych projektów.</p> <p>Związek z celami strategicznymi Uniwersytetu Śląskiego zaznacza się szczególnie w zakresie pogłębiania aktywnej współpracy z otoczeniem, wzmacniania potencjału badawczego i budowania innowacyjnej oferty dydaktycznej. Utworzenie studiów magisterskich w zakresie pracy socjalnej uzupełnia cykl kształcenia na tym kierunku, dając szansę absolwentom studiów licencjackich na zdobycie tytułu magistra i otwierając im drogę do studiów doktoranckich. Stwarza to pole do wzmocnienia dotychczasowego potencjału naukowego zespołu pracowników IS zajmujących się badaniami w tym obszarze i udostępnia aktywny w nich udział studentom. Pozwoli to w szerszym niż do tej pory zakresie włączyć się w realizację badań i projektów naukowych we współpracy międzynarodowej, przyczyni się ponadto do rozwoju profesji.</p>
10.	Liczba semestrów	4
11.	Tytuł zawodowy	magister
12.	Obszar (lub obszary kształcenia w przypadku studiów wspólnych lub	obszar nauk społecznych [socjologia]

	interdyscyplinarnych) do którego(-ych) kierunku jest przyporządkowany oraz wiodącą dyscyplinę nauki lub sztuki na potrzeby systemu POL-on	
13.	Obszary, dziedziny nauki lub sztuki i dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów, ze wskazaniem procentowych udziałów, w jakich program studiów odnosi się do poszczególnych dziedzin nauki	<ul style="list-style-type: none"> • obszar nauk humanistycznych <ul style="list-style-type: none"> • nauki humanistyczne - 8% <ul style="list-style-type: none"> • filozofia • obszar nauk społecznych <ul style="list-style-type: none"> • nauki ekonomiczne - 4% <ul style="list-style-type: none"> • nauki o zarządzaniu • nauki prawne - 5% <ul style="list-style-type: none"> • prawo • nauki społeczne - 83% <ul style="list-style-type: none"> • nauki o polityce publicznej • nauki o poznaniu i komunikacji społecznej • pedagogika • psychologia • socjologia
14.	Specjalności	europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej [European Studies in Social Work and Social Economy] mediacje i negocjacje [Mediations and Negotiations] praca socjalna w środowisku [Community Social Work]
15.	Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów	europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej: 120, mediacje i negocjacje: 120, praca socjalna w środowisku: 120
16.	Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z obszarów kształcenia do którego odnoszą się efekty kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	<u>europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej</u> obszar nauk społecznych - 100% <u>mediacje i negocjacje</u> obszar nauk społecznych - 100% <u>praca socjalna w środowisku</u> obszar nauk społecznych - 100%
17.	Procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej: 50%, mediacje i negocjacje: 53%, praca socjalna w środowisku: 53%
18.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej: 108, mediacje i negocjacje: 108, praca socjalna w środowisku: 108

19.	Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej: 107, mediacje i negocjacje: 107, praca socjalna w środowisku: 107
20.	Opis modułów kształcenia (wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia i liczby punktów ECTS oraz sposobami weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiąganym przez studenta)	Załącznik nr 2
21.	Plan studiów	Załącznik nr 3
22.	Warunki wymagane do ukończenia studiów z określoną specjalnością	<p><u>europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej</u> Program studiów określa wykaz modułów obowiązkowych i modułów do wyboru oraz dodatkowe wymagania do ukończenia studiów drugiego stopnia. Punkty otrzymuje się zaliczając moduły obowiązkowe i moduły, które student sam wybiera w czasie studiowania. Ogólne zasady systemu punktowego ECTS (European Credit Transfer System), na którym oparty jest system punktowy, określają liczbę punktów na semestr w wysokości 30 punktów ECTS. Na studiach drugiego stopnia należy uzyskać łącznie 120 punktów ECTS. W programie studiów drugiego stopnia student zalicza moduły do wyboru, adekwatnie do studiowanej specjalności. Lista przedmiotów do wyboru w danym semestrze jest przedstawiana studentom przed rozpoczęciem każdego semestru. W większości moduły kierunkowe są jednosemestralne, wyjątek stanowią moduły metodologiczne, które są dwusemestralne oraz dyplomowe, które na drugim stopniu obejmują 4 semestry.</p> <p>Warunki ukończenia studiów Studia drugiego stopnia na kierunku Praca socjalna trwają 4 semestry. Aby je ukończyć należy spełnić następujące warunki: 1.zaliczyć moduły kierunkowe oraz specjalnościowe wynikające z programu studiów 2.zrealizować wszystkie wymagania określone w programie studiów (w tym praktyki) 3.uzyskać co najmniej 120 punktów ECTS 4.zrealizować zapisaną w planie studiów liczbę godzin przewidzianą dla określonej specjalności 5.przygotować pracę magisterską w postaci projektu socjalnego 6.zdać ustny egzamin dyplomowy (magisterski)</p> <p><u>mediacje i negocjacje</u> Program studiów określa wykaz modułów obowiązkowych i modułów do wyboru oraz dodatkowe wymagania do ukończenia studiów drugiego stopnia. Punkty otrzymuje się zaliczając moduły obowiązkowe i moduły, które student sam wybiera w czasie studiowania. Ogólne zasady systemu punktowego ECTS (European Credit Transfer System), na którym oparty jest system punktowy, określają liczbę punktów na semestr w wysokości 30 punktów ECTS. Na studiach drugiego stopnia należy uzyskać łącznie 120 punktów ECTS.</p>

		<p>W programie studiów drugiego stopnia student zalicza moduły do wyboru, adekwatnie do studiowanej specjalności. Lista przedmiotów do wyboru w danym semestrze jest przedstawiana studentom przed rozpoczęciem każdego semestru. W większości moduły kierunkowe są jednosemestralne, wyjątek stanowią moduły metodologiczne, które są dwusemestralne oraz dyplomowe, które na drugim stopniu obejmują 4 semestry.</p> <p>Warunki ukończenia studiów Studia drugiego stopnia na kierunku Praca socjalna trwają 4 semestry. Aby je ukończyć należy spełnić następujące warunki: 1.zaliczyć moduły kierunkowe oraz specjalnościowe wynikające z programu studiów 2.zrealizować wszystkie wymagania określone w programie studiów (w tym praktyki) 3.uzyskać co najmniej 120 punktów ECTS 4.zrealizować zapisaną w planie studiów liczbę godzin przewidzianą dla określonej specjalności 5.przygotować pracę magisterską w postaci projektu socjalnego 6.zdać ustny egzamin dyplomowy (magisterski)</p> <p><u>praca socjalna w środowisku</u> Program studiów określa wykaz modułów obowiązkowych i modułów do wyboru oraz dodatkowe wymagania do ukończenia studiów drugiego stopnia. Punkty otrzymuje się zaliczając moduły obowiązkowe i moduły, które student sam wybiera w czasie studiowania. Ogólne zasady systemu punktowego ECTS (European Credit Transfer System), na którym oparty jest system punktowy, określają liczbę punktów na semestr w wysokości 30 punktów ECTS. Na studiach drugiego stopnia należy uzyskać łącznie 120 punktów ECTS. W programie studiów drugiego stopnia student zalicza moduły do wyboru, adekwatnie do studiowanej specjalności. Lista przedmiotów do wyboru w danym semestrze jest przedstawiana studentom przed rozpoczęciem każdego semestru. W większości moduły kierunkowe są jednosemestralne, wyjątek stanowią moduły metodologiczne, które są dwusemestralne oraz dyplomowe, które na drugim stopniu obejmują 4 semestry.</p> <p>Warunki ukończenia studiów Studia drugiego stopnia na kierunku Praca socjalna trwają 4 semestry. Aby je ukończyć należy spełnić następujące warunki: 1.zaliczyć moduły kierunkowe oraz specjalnościowe wynikające z programu studiów 2.zrealizować wszystkie wymagania określone w programie studiów (w tym praktyki) 3.uzyskać co najmniej 120 punktów ECTS 4.zrealizować zapisaną w planie studiów liczbę godzin przewidzianą dla określonej specjalności 5.przygotować pracę magisterską w postaci projektu socjalnego 6.zdać ustny egzamin dyplomowy (magisterski)</p>
23.	Organizacja procesu uzyskania dyplomu	<ul style="list-style-type: none"> •Za pracę magisterską może być uznana wyłącznie praca przygotowana samodzielnie przez studenta. Przy ustalaniu tematu pracy magisterskiej brane są pod uwagę zainteresowania naukowe studenta, programy badawcze instytutu oraz możliwości w zakresie opieki naukowej nad daną pracą magisterską. Student sam dokonuje wyboru tematu, który później konsultuje z wybranym opiekunem w celu ustalenia trafności hipotez, poprawności zamysłu metodologicznego i możliwości realizacji badań itp. Wymogi formalne związane ze składaniem pracy magisterskiej regulowane są zarządzeniami Rektora UŚ. •Student dokonuje wyboru promotora pracy magisterskiej z listy dostępnych zajęć seminaryjnych w danym roku akademickim, a następnie rejestruje się na wybrane seminarium w systemie USOS. Opiekunowie prac wybierani są przez studentów drogą elektroniczną poprzez zapisy. Liczba miejsc jest dostosowana do liczebności studentów. Występują ograniczenia liczbowe w wielkości grup na seminariach magisterskich, co jest podyktowane dbałością o równomierne obciążenie promotorów wynikające z dbałości o wysoką jakość zajęć i przygotowywanych prac. W sytuacji, gdy studentowi bardzo zależy na współpracy z określonym opiekunem, ze względu na zakres tematyczny pracy pokrywający się ze specjalizacją wykładowcy, jest możliwość rozpatrzenia prośby studenta

pozytywnie również w przypadku wyczerpania limitu miejsc.

- Moduł seminarium magisterskie A-D dla studentów studiów II stopnia rozpoczyna się w pierwszym semestrze.
- Opiekę nad pracą sprawuje promotor, który odpowiada za merytoryczną i formalną poprawność pracy. Promotorem pracy magisterskiej może być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego. Osoba ta jest powołana do pełnienia tej funkcji przez Dziekana na wniosek Dyrekcji Instytutu.
- Temat pracy magisterskiej ustalany jest z promotorem w części A modułu, gdzie po zarysowaniu problematyki pracy następuje przygotowanie wstępnej koncepcji pracy magisterskiej przez studenta. W części B modułu studenci przygotowują badania terenowe na potrzeby diagnozy wybranego problemu społecznego z wykorzystaniem metod i technik badań społecznych.
- Studenci w okresie wakacyjnym przeprowadzają badania terenowe związane z diagnozą na potrzeby projektu socjalnego będącego przedmiotem pracy magisterskiej.
- W drugim roku studenci pracują nad częścią teoretyczną pracy oraz opracowują projekt socjalny i podejmują próbę jego wdrożenia w ramach modułu: seminarium magisterskie części C i D.
- Postępowanie w zakresie zgłaszania tematu, archiwizacji elektronicznej wersji pracy dyplomowej i złożenia pracy dyplomowej reguluje Zarządzenie nr 16 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych
- Po przyjęciu pracy magisterskiej przez promotora, Zastępcę Dyrektora ds. Dydaktycznych kieruje pracę do recenzji oraz wspólnie z promotorem ustala termin obrony zgodnie z przyjętym w danym roku akademickim harmonogramem.
- Oceny pracy magisterskiej dokonują promotorzy oraz recenzenci. Recenzenci prac są wyznaczani drogą formalną zgodnie z ich kompetencjami odnośnie tematyki prac zaakceptowanych do obrony, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. W przypadku, jeśli recenzent negatywnie ocenił pracę magisterską, dziekan powołuje drugiego recenzenta. Jeśli drugi recenzent wystawił pracy magisterskiej ocenę pozytywną, dziekan dopuszcza studenta do egzaminu dyplomowego. Jeśli drugi recenzent ocenił pracę negatywnie, nie może ona być podstawą ukończenia studiów. W tym przypadku student musi przygotować nową pracę magisterską.
- Po zrealizowaniu planu studiów i programu nauczania oraz uzyskaniu pozytywnych ocen pracy magisterskiej student przystępuje do ustnego egzaminu magisterskiego przed komisją składającą się z przewodniczącego, promotora i recenzenta.
- Egzamin magisterski odbywa się przed powołaną przez dziekana komisją, w której skład wchodzi co najmniej trzy osoby, w tym: przewodniczący, promotor i recenzent. Przynajmniej jeden z członków komisji posiada stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora. Egzamin magisterski jest egzaminem ustnym i składa się z dwóch części:
  1. część jawna egzaminu dyplomowego obejmuje:
    - odpowiedzi dyplomanta na trzy pytania egzaminacyjne, w tym jedno odnoszące się do przedstawionej przez studenta ustnej i/lub elektronicznej prezentacji pracy magisterskiej (a zwłaszcza jej części empirycznej);
  - 2.w części niejawnej komisja uzgadnia i ustala:
    - ocenę pracy dyplomowej,
    - ocenę egzaminu dyplomowego,
    - ostateczny wynik studiów.
- Komisja ustala końcową ocenę na dyplomie na podstawie protokołu z egzaminu magisterskiego. Ukończenie studiów następuje z chwilą złożenia egzaminu magisterskiego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych drugiego stopnia.
- Zgodnie z Zarządzeniem Rektora UŚ student jest zobowiązany do złożenia w jednostce dydaktycznej trzech jednakowych egzemplarzy pracy magisterskiej, podpisanych własnoręcznie przez studenta i kierującego pracą. Jeden egzemplarz pracy przeznaczony jest dla kierującego pracą, drugi dla recenzenta i trzeci do akt studenta. Egzemplarz pracy przekazywany do akt, po pisemnej akceptacji promotora potwierdzonej własnoręcznym podpisem wraz z datą przyjęcia pracy, powinien być wydrukowany dwustronnie i zbindowany. Strona tytułowa pracy i strona druga pracy zawierająca oświadczenia studenta oraz słowa kluczowe, wykonywane są wg wzoru obowiązującego w UŚ.
- Dziekanat wystawia dyplom ukończenia studiów.
- Pozostałe kwestie reguluje „Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim”.

<p>24. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki</p>	<p><u> europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej</u></p> <p>Na kierunku Praca socjalna do zajęć obowiązkowych zalicza się odbycie praktyk, które trwają łącznie 240 godzin i są realizowane w instytucjach, których działalność nastawiona jest na prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej, co ma pozwolić na zdobycie wiedzy teoretycznej oraz praktycznej w zakresie funkcjonowania instytucji publicznych i niepublicznych w systemie pomocy społecznej oraz poznanie charakterystyki pracy pracownika socjalnego. Pozostałe kwestie reguluje „Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim” oraz regulaminy obowiązujące na Wydziale Nauk Społecznych.</p> <p>Cele praktyk</p> <p>Głównym celem praktyk jest nabycie i doskonalenie umiejętności praktycznych niezbędnych do pełnienia roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty. Cel ten osiąga się poprzez zapoznanie studentów ze szczegółami funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz grup wymagających wsparcia. Studenci poznają specyfikę środowiska zawodowego, kształtują umiejętności zawodowe związane bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki. Poznają rodzaj świadczonych usług, wymiary problemów i stan zaspokojenia potrzeb klientów przez placówki wsparcia. Kształtują ponadto umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, czy pracy w zespole interdyscyplinarnym. Doskonają organizację pracy własnej, pracy zespołowej oraz efektywnego zarządzania czasem, sumienności i odpowiedzialności za powierzone zadania.</p> <p>Wśród celów szczegółowych praktyk zawodowych na kierunku Praca Socjalna wymienić można:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie ze specyfiką funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz instytucji i organizacji zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia, w tym:<ol style="list-style-type: none"> a) strukturą i organizacją placówek, w których student odbywa praktyki (systemem komunikacji i obiegu informacji; rodzajem świadczonych usług, organizacją pracy w tym regulaminem instytucji, statutem przepisami min. BHP), b) rodzajem świadczonych usług, c) kompetencjami ośrodka wynikającymi z przepisów prawa, d) specyfiką osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej pod względem demograficzno-ekonomicznym oraz psychologiczno-społecznym, e) potrzebami osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, f) stopniem zaspokojenia przez placówki i poza nimi potrzeb osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. 2. Aktywne uczestnictwo w działaniach podejmowanych w placówkach, na podstawie umów zawartych z przedstawicielami placówek.<ol style="list-style-type: none"> a) organizowanie różnorodnych form pomocy, b) przeprowadzenie wywiadów środowiskowych oraz prowadzenie związanej z tym dokumentacji, c) przyjmowanie wniosków i prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawach zasiłków, d) współdziałanie z innymi instytucjami w zakresie pomocy społecznej. 3. Poznanie specyfiki pracy pracownika socjalnego w jednostce (poznanie zakresu obowiązków i zadań pracownika socjalnego realizowanych w placówce) 4. Zapoznanie się z dokumentacją pracownika socjalnego: druki, kwestionariusze wywiadu, oświadczenia itp. 5. Nawiązanie kontaktów z osobami i rodzinami korzystającymi z pomocy społecznej świadczonej przez placówki. 6. Poznanie metod i technik pracy socjalnej stosowanych w jednostce. 7. Współdziałanie w rozpoznawaniu, zaspokajaniu oraz uaktywnianiu potrzeb indywidualnych i społecznych osób i rodzin wymagających wsparcia. 8. Kształtowanie umiejętności zawodowych związanych z pracą pracownika socjalnego. 9. Doskonalenie umiejętności pracy własnej, wykorzystanie wiedzy zdobytej podczas studiów w praktyce. 10. Zebranie materiałów umożliwiających opracowanie i realizację projektów socjalnych.
---	--

Formy i czas realizacji praktyki

Student zobowiązany jest do odbycia praktyk zgodnie z planem studiów, czas trwania praktyk nie jest wliczany do liczby godzin zajęć kontaktowych w planie studiów.

Student na kierunku Praca Socjalna w trakcie trwania praktyk powinien:

- asystować w pracy wykonywanej przez opiekuna w placówce, wykonywać zgodnie z odbywaną praktyką zadania zlecone przez opiekuna,
- przeprowadzić wywiad środowiskowy,
- opracować plan pomocy w indywidualnym przypadku,
- prowadzić dziennik praktyki,
- uczestniczyć aktywnie w działaniach prowadzonych przez instytucję, w której odbywa praktykę,
- aktywnie uczestniczyć w działaniach podejmowanych przez instytucję,
- aktywnie uczestniczyć w działaniach na rzecz instytucji, w której odbywa praktykę,
- gromadzić materiały na potrzeby opracowania projektu socjalnego (praktyka dyplomowa)

System kontroli

Praktyki zawodowe

Proces odbywania praktyki zawodowej podlega kontroli wyznaczonego drogą formalną kierunkowego opiekuna praktyki. Do zadań opiekuna należą:

- wyjaśnienie celu, formy i zasad zaliczania praktyk studentom,
- konsultacja właściwego wyboru placówki, w której student planuje odbyć praktykę,
- organizacja dokumentacji związanej z podpisaniem umowy ze strony UŚ (porozumienie między UŚ, a wybraną przez studenta placówką oraz skierowanie)
- utrzymywanie kontaktu z instytucją, w której student odbywa praktyki (z instruktorem praktyki),
- utrzymywanie kontaktu ze studentami w trakcie praktyk (w zależności od potrzeb),
- przyjęcie dokumentacji z odbytych praktyk (dzienniczek praktyk, sprawozdanie, karta ocen),
- omówienie praktyk na podstawie sprawozdań
- wystawienie oceny

Merytoryczną opiekę nad studentem odbywającym praktykę w danym ośrodku sprawuje Instruktor praktyki, czyli osoba będąca jego opiekunem i sprawująca nad nim bezpośrednią kontrolę.

Od studenta odbywającego praktykę wymaga się przede wszystkim:

1. Obecności w dniach i godzinach ustalonych z ośrodkiem.
2. Stałego kontaktowania się ze swoim Instruktorem praktyk, informowania go o wszystkich problemach i oczekiwaniach.
3. Dostosowania się do zasad, standardów i praktyk obowiązujących w placówce.
4. Szanowania poufności materiałów i informacji, do których będzie miał dostęp.
5. Okazywania gotowości do uczenia się i włączania we wszystko, co się będzie działo w ośrodku oraz wychodzenia naprzeciwko oczekiwaniom Instruktora.
6. Zebrania i zestawienia materiałów pozyskanych w trakcie praktyk oraz przedstawienia ich w formie sprawozdania z praktyk.

Po zakończeniu praktyki Instruktor wydaje opinię poprzez wypełnienie karty ocen studenta, w której poświadcza liczbę godzin realizowanych w czasie trwania praktyki.

Praktyka dyplomowa

Opiekę nad praktyką dyplomową sprawują promotorzy. Studenci realizują ją głównie poprzez bezpośredni kontakt z placówkami i instytucjami, gdzie prowadzą badania, gromadzą materiały niezbędne do poprawnego opracowania projektów socjalnych lub podejmują próbę ich wdrożenia. Dokumentem poświadczającym realizację praktyk jest karta praktyk, na której studenci pozyskują poświadczenie w postaci pieczęci instytucji/organizacji. Jednym z istotnych efektów praktyki jest projekt socjalny będący elementem pracy magisterskiej i podlegający ocenie na odrębnych zasadach.

Zaliczanie praktyki zawodowej

Zaliczenie praktyki studenckiej przez kierunkowego opiekuna praktyk odbywa się na podstawie dostarczonej dokumentacji zawierającej:

- dzienniczek praktyki,
- sprawozdanie z przebiegu praktyki,
- opinię dyrekcji placówki lub opiekuna praktyki wraz z oceną.

Dokumentacja powinna być dostarczona najpóźniej do 31 października, co umożliwi opiekunowi jej weryfikację i opracowanie całościowego sprawozdania.

Za odbycie praktyk w obowiązującym zgodnie z planem studiów wymiarze student otrzymuje 8 punktów ECTS.

Pozostałe kwestie reguluje „Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim” oraz regulaminy obowiązujące na Wydziale Nauk Społecznych.

mediacje i negocjacje

Na kierunku Praca socjalna do zajęć obowiązkowych zalicza się odbycie praktyk, które trwają łącznie 240 godzin i są realizowane w instytucjach, których działalność nastawiona jest na prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej, co ma pozwolić na zdobycie wiedzy teoretycznej oraz praktycznej w zakresie funkcjonowania instytucji publicznych i niepublicznych w systemie pomocy społecznej oraz poznanie charakterystyki pracy pracownika socjalnego. Pozostałe kwestie reguluje „Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim” oraz regulaminy obowiązujące na Wydziale Nauk Społecznych.

Cele praktyk

Głównym celem praktyk jest nabycie i doskonalenie umiejętności praktycznych niezbędnych do pełnienia roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty. Cel ten osiąga się poprzez zapoznanie studentów ze szczegółami funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz grup wymagających wsparcia. Studenci poznają specyfikę środowiska zawodowego, kształtują umiejętności zawodowe związane bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki. Poznają rodzaj świadczonych usług, wymiary problemów i stan zaspokojenia potrzeb klientów przez placówki wsparcia. Kształtują ponadto umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, czy pracy w zespole interdyscyplinarnym. Doskonałą organizację pracy własnej, pracy zespołowej oraz efektywnego zarządzania czasem, sumienności i odpowiedzialności za powierzone zadania.

Wśród celów szczegółowych praktyk zawodowych na kierunku Praca Socjalna wymienić można:

1. Zapoznanie ze specyfiką funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz instytucji i organizacji zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia, w tym:
  - a) strukturą i organizacją placówek, w których student odbywa praktyki (systemem komunikacji i obiegu informacji; rodzajem świadczonych usług, organizacją pracy w tym regulaminem instytucji, statutem przepisami min. BHP),

- b)rodzajem świadczonych usług,
  - c)kompetencjami ośrodka wynikającymi z przepisów prawa,
  - d)specyfiką osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej pod względem demograficzno-ekonomicznym oraz psychologiczno-społecznym,
  - e)potrzebami osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej,
  - f)stopniem zaspokojenia przez placówki i poza nimi potrzeb osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.
- 2.Aktywne uczestnictwo w działaniach podejmowanych w placówkach, na podstawie umów zawartych z przedstawicielami placówek.
- a)organizowanie różnorodnych form pomocy,
  - b)przeprowadzenie wywiadów środowiskowych oraz prowadzenie związanej z tym dokumentacji,
  - c)przyjmowanie wniosków i prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawach zasiłków,
  - d)współdziałanie z innymi instytucjami w zakresie pomocy społecznej.
- 3.Poznanie specyfiki pracy pracownika socjalnego w jednostce (poznanie zakresu obowiązków i zadań pracownika socjalnego realizowanych w placówce)
- 4.Zapoznanie się z dokumentacją pracownika socjalnego: druki, kwestionariusze wywiadu, oświadczenia itp.
5. Nawiązanie kontaktów z osobami i rodzinami korzystającymi z pomocy społecznej świadczonej przez placówki.
- 6.Poznanie metod i technik pracy socjalnej stosowanych w jednostce.
- 7.Współdziałanie w rozpoznawaniu, zaspokajaniu oraz uaktywnianiu potrzeb indywidualnych i społecznych osób i rodzin wymagających wsparcia.
- 8.Kształtowanie umiejętności zawodowych związanych z pracą pracownika socjalnego.
- 9.Doskonalenie umiejętności pracy własnej, wykorzystanie wiedzy zdobytej podczas studiów w praktyce.
- 10.Zebranie materiałów umożliwiających opracowanie i realizację projektów socjalnych.

Formy i czas realizacji praktyki

Student zobowiązany jest do odbycia praktyk zgodnie z planem studiów, czas trwania praktyk nie jest wliczany do liczby godzin zajęć kontaktowych w planie studiów.

Student na kierunku Praca Socjalna w trakcie trwania praktyk powinien:

- asystować w pracy wykonywanej przez opiekuna w placówce, wykonywać zgodnie z odbywaną praktyką zadania zleczone przez opiekuna,
- przeprowadzić wywiad środowiskowy,
- opracować plan pomocy w indywidualnym przypadku,
- prowadzić dziennik praktyki,
- uczestniczyć aktywnie w działaniach prowadzonych przez instytucję, w której odbywa praktykę,
- aktywnie uczestniczyć w działaniach podejmowanych przez instytucję,
- aktywnie uczestniczyć w działaniach na rzecz instytucji, w której odbywa praktykę,
- gromadzić materiały na potrzeby opracowania projektu socjalnego (praktyka dyplomowa)

System kontroli

Praktyki zawodowe

Proces odbywania praktyki zawodowej podlega kontroli wyznaczonego drogą formalną kierunkowego opiekuna praktyki. Do zadań opiekuna należą:

- wyjaśnienie celu, formy i zasad zaliczania praktyk studentom,

-konsultacja właściwego wyboru placówki, w której student planuje odbyć praktykę,
-organizacja dokumentacji związanej z podpisaniem umowy ze strony UŚ (porozumienie między UŚ, a wybraną przez studenta placówką oraz skierowanie)
-utrzymywanie kontaktu z instytucją, w której student odbywa praktyki (z instruktorem praktyki),
-utrzymywanie kontaktu ze studentami w trakcie praktyk (w zależności od potrzeb),
-przyjęcie dokumentacji z odbytych praktyk (dzienniczek praktyk, sprawozdanie, karta ocen),
-omówienie praktyk na podstawie sprawozdań
-wystawienie oceny
Merytoryczną opiekę nad studentem odbywającym praktykę w danym ośrodku sprawuje Instruktor praktyki, czyli osoba będąca jego opiekunem i sprawująca nad nim bezpośrednią kontrolę.
Od studenta odbywającego praktykę wymaga się przede wszystkim:
1. Obecności w dniach i godzinach ustalonych z ośrodkiem.
2. Stałego kontaktowania się ze swoim Instruktorem praktyk, informowania go o wszystkich problemach i oczekiwaniach.
3. Dostosowania się do zasad, standardów i praktyk obowiązujących w placówce.
4. Szanowania poufności materiałów i informacji, do których będzie miał dostęp.
5. Okazywania gotowości do uczenia się i włączania we wszystko, co się będzie działo w ośrodku oraz wychodzenia naprzeciwko oczekiwaniom Instruktora.
6. Zebrania i zestawienia materiałów pozyskanych w trakcie praktyk oraz przedstawienia ich w formie sprawozdania z praktyk.
Po zakończeniu praktyki Instruktor wydaje opinię poprzez wypełnienie karty ocen studenta, w której poświadcza liczbę godzin zrealizowanych w czasie trwania praktyki.

Praktyka dyplomowa

Opiekę nad praktyką dyplomową sprawują promotorzy. Studenci realizują ją głównie poprzez bezpośredni kontakt z placówkami i instytucjami, gdzie prowadzą badania, gromadzą materiały niezbędne do poprawnego opracowania projektów socjalnych lub podejmują próbę ich wdrożenia. Dokumentem poświadczającym realizację praktyk jest karta praktyk, na której studenci pozyskują poświadczenie w postaci pieczętek instytucji/organizacji. Jednym z istotnych efektów praktyki jest projekt socjalny będący elementem pracy magisterskiej i podlegający ocenie na odrębnych zasadach.

Zaliczanie praktyki zawodowej

Zaliczenie praktyki studenckiej przez kierunkowego opiekuna praktyk odbywa się na podstawie dostarczonej dokumentacji zawierającej:

- dzienniczek praktyki,
- sprawozdanie z przebiegu praktyki,
- opinię dyrekcji placówki lub opiekuna praktyki wraz z oceną.

Dokumentacja powinna być dostarczona najpóźniej do 31 października, co umożliwi opiekunowi jej weryfikację i opracowanie całościowego sprawozdania.

Za odbycie praktyk w obowiązującym zgodnie z planem studiów wymiarze student otrzymuje 8 punktów ECTS.

Pozostałe kwestie reguluje „Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim” oraz regulaminy obowiązujące na Wydziale Nauk Społecznych.

praca socjalna w środowisku

Na kierunku Praca socjalna do zajęć obowiązkowych zalicza się odbycie praktyk, które trwają łącznie 240 godzin i są realizowane w instytucjach, których działalność nastawiona jest na prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej, co ma pozwolić na zdobycie wiedzy teoretycznej oraz praktycznej w zakresie funkcjonowania instytucji publicznych i niepublicznych w systemie pomocy społecznej oraz poznanie charakterystyki pracy pracownika socjalnego. Pozostałe kwestie reguluje „Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim” oraz regulaminy obowiązujące na Wydziale Nauk Społecznych.

Cele praktyk

Głównym celem praktyk jest nabycie i doskonalenie umiejętności praktycznych niezbędnych do pełnienia roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty. Cel ten osiąga się poprzez zapoznanie studentów ze szczegółami funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz grup wymagających wsparcia. Studenci poznają specyfikę środowiska zawodowego, kształtują umiejętności zawodowe związane bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki. Poznają rodzaj świadczonych usług, wymiary problemów i stan zaspokojenia potrzeb klientów przez placówki wsparcia. Kształtują ponadto umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, czy pracy w zespole interdyscyplinarnym. Doskonalą organizację pracy własnej, pracy zespołowej oraz efektywnego zarządzania czasem, sumienności i odpowiedzialności za powierzone zadania.

Wśród celów szczegółowych praktyk zawodowych na kierunku Praca Socjalna wymienić można:

1. Zapoznanie ze specyfiką funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz instytucji i organizacji zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia, w tym:
  - a) strukturą i organizacją placówek, w których student odbywa praktyki (systemem komunikacji i obiegu informacji; rodzajem świadczonych usług, organizacją pracy w tym regulaminem instytucji, statutem przepisami min. BHP),
  - b) rodzajem świadczonych usług,
  - c) kompetencjami ośrodka wynikającymi z przepisów prawa,
  - d) specyfiką osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej pod względem demograficzno-ekonomicznym oraz psychologiczno-społecznym,
  - e) potrzebami osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej,
  - f) stopniem zaspokojenia przez placówki i poza nimi potrzeb osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.
2. Aktywne uczestnictwo w działaniach podejmowanych w placówkach, na podstawie umów zawartych z przedstawicielami placówek.
  - a) organizowanie różnorodnych form pomocy,
  - b) przeprowadzenie wywiadów środowiskowych oraz prowadzenie związanej z tym dokumentacji,
  - c) przyjmowanie wniosków i prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawach zasiłków,
  - d) współdziałanie z innymi instytucjami w zakresie pomocy społecznej.
3. Poznanie specyfiki pracy pracownika socjalnego w jednostce (poznanie zakresu obowiązków i zadań pracownika socjalnego realizowanych w placówce)
4. Zapoznanie się z dokumentacją pracownika socjalnego: druki, kwestionariusze wywiadu, oświadczenia itp.
5. Nawiązanie kontaktów z osobami i rodzinami korzystającymi z pomocy społecznej świadczonej przez placówki.
6. Poznanie metod i technik pracy socjalnej stosowanych w jednostce.
7. Współdziałanie w rozpoznawaniu, zaspokajaniu oraz uaktywnianiu potrzeb indywidualnych i społecznych osób i rodzin wymagających wsparcia.
8. Kształtowanie umiejętności zawodowych związanych z pracą pracownika socjalnego.
9. Doskonalenie umiejętności pracy własnej, wykorzystanie wiedzy zdobytej podczas studiów w praktyce.
10. Zebranie materiałów umożliwiających opracowanie i realizację projektów socjalnych.

Formy i czas realizacji praktyki

Student zobowiązany jest do odbycia praktyk zgodnie z planem studiów, czas trwania praktyk nie jest wliczany do liczby godzin zajęć kontaktowych w planie studiów.

Student na kierunku Praca Socjalna w trakcie trwania praktyk powinien:

- asystować w pracy wykonywanej przez opiekuna w placówce, wykonywać zgodnie z odbywaną praktyką zadania zlecone przez opiekuna,
- przeprowadzić wywiad środowiskowy,
- opracować plan pomocy w indywidualnym przypadku,
- prowadzić dziennik praktyki,
- uczestniczyć aktywnie w działaniach prowadzonych przez instytucję, w której odbywa praktykę,
- aktywnie uczestniczyć w działaniach podejmowanych przez instytucję,
- aktywnie uczestniczyć w działaniach na rzecz instytucji, w której odbywa praktykę,
- gromadzić materiały na potrzeby opracowania projektu socjalnego (praktyka dyplomowa)

System kontroli

Praktyki zawodowe

Proces odbywania praktyki zawodowej podlega kontroli wyznaczonego drogą formalną kierunkowego opiekuna praktyki. Do zadań opiekuna należą:

- wyjaśnienie celu, formy i zasad zaliczania praktyk studentom,
- konsultacja właściwego wyboru placówki, w której student planuje odbyć praktykę,
- organizacja dokumentacji związanej z podpisaniem umowy ze strony UŚ (porozumienie między UŚ, a wybraną przez studenta placówką oraz skierowanie)
- utrzymywanie kontaktu z instytucją, w której student odbywa praktyki (z instruktorem praktyki),
- utrzymywanie kontaktu ze studentami w trakcie praktyk (w zależności od potrzeb),
- przyjęcie dokumentacji z odbytych praktyk (dzienniczek praktyk, sprawozdanie, karta ocen),
- omówienie praktyk na podstawie sprawozdań
- wystawienie oceny

Merytoryczną opiekę nad studentem odbywającym praktykę w danym ośrodku sprawuje Instruktor praktyki, czyli osoba będąca jego opiekunem i sprawująca nad nim bezpośrednią kontrolę.

Od studenta odbywającego praktykę wymaga się przede wszystkim:

1. Obecności w dniach i godzinach ustalonych z ośrodkiem.
  2. Stałego kontaktowania się ze swoim Instruktorem praktyk, informowania go o wszystkich problemach i oczekiwaniach.
  3. Dostosowania się do zasad, standardów i praktyk obowiązujących w placówce.
  4. Szanowania poufności materiałów i informacji, do których będzie miał dostęp.
  5. Okazywania gotowości do uczenia się i włączania we wszystko, co się będzie działo w ośrodku oraz wychodzenia naprzeciwko oczekiwaniom Instruktora.
  6. Zebrania i zestawienia materiałów pozyskanych w trakcie praktyk oraz przedstawienia ich w formie sprawozdania z praktyk.
- Po zakończeniu praktyki Instruktor wydaje opinię poprzez wypełnienie karty ocen studenta, w której poświadczą liczbę godzin zrealizowanych w czasie trwania praktyki.

		<p>Praktyka dyplomowa</p> <p>Opiekę nad praktyką dyplomową sprawują promotorzy. Studenci realizują ją głównie poprzez bezpośredni kontakt z placówkami i instytucjami, gdzie prowadzą badania, gromadzą materiały niezbędne do poprawnego opracowania projektów socjalnych lub podejmują próbę ich wdrożenia. Dokumentem poświadczającym realizację praktyk jest karta praktyk, na której studenci pozyskują poświadczenie w postaci pieczętek instytucji/organizacji. Jednym z istotnych efektów praktyki jest projekt socjalny będący elementem pracy magisterskiej i podlegający ocenie na odrębnych zasadach.</p> <p>Zaliczanie praktyki zawodowej</p> <p>Zaliczenie praktyki studenckiej przez kierunkowego opiekuna praktyk odbywa się na podstawie dostarczonej dokumentacji zawierającej:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dzienniczek praktyki, -sprawozdanie z przebiegu praktyki, -opinię dyrekcji placówki lub opiekuna praktyki wraz z oceną. <p>Dokumentacja powinna być dostarczona najpóźniej do 31 października, co umożliwi opiekunowi jej weryfikację i opracowanie całościowego sprawozdania.</p> <p>Za odbycie praktyk w obowiązującym zgodnie z planem studiów wymiarze student otrzymuje 8 punktów ECTS.</p> <p>Pozostałe kwestie reguluje „Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim” oraz regulaminy obowiązujące na Wydziale Nauk Społecznych.</p>
25.	<p>Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki</p>	<p> europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej: 8, mediacje i negocjacje: 8, praca socjalna w środowisku: 8</p>

26.	<p>Łączna liczba punktów ECTS, większa niż 50% ich ogólnej liczby, którą student musi uzyskać:</p> <ul style="list-style-type: none"> na kierunku o profilu ogólnoakademickim w ramach modułów zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów, służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych; na kierunku o profilu praktycznym w ramach modułów zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, służących zdobywaniu 	<p> europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej: 79, mediacje i negocjacje: 85, praca socjalna w środowisku: 85</p>
27.	<p>Minimum kadrowe wraz z proporcją minimum kadrowego do liczby studentów</p>	<p>Załącznik minimum kadrowe</p>

Informacje dodatkowe

28.	<p>Ogólna charakterystyka kierunku</p>	<p>Studia II stopnia na kierunku Praca socjalna są osadzone w obszarze nauk społecznych. Kształcenie łączy interdyscyplinarną teorię z praktyką działania nadając absolwentom sprawność wykorzystywania wiedzy teoretycznej w pracy z jednostkami, grupami i społecznościami lokalnymi. Program studiów został przygotowany zgodnie z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji i spełnia standardy zapewniania jakości kształcenia. Pozwala na zdobywanie pogłębionej wiedzy z zakresu pracy socjalnej i doskonalenie umiejętności niezbędnych w profesji pracownika socjalnego. Wykazuje szczególne powiązanie z takimi kierunkami kształcenia jak: socjologia, psychologia oraz pedagogika, których zakres problemowy stanowi podstawy wiedzy i umiejętności skutecznego profesjonalisty. Sprzyja kształceniu autentycznego zainteresowania kwestiami społecznymi oraz budowaniu postaw aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej. Zapewnia ponadto udział studentów w przygotowaniu i realizacji badań naukowych, co jest możliwe dzięki ponad 20-letniemu doświadczeniu Studium Pracy Socjalnej Instytutu Socjologii w prowadzeniu badań w obszarze problematyki pracy socjalnej.</p> <p>Celem kształcenia jest doskonalenie specjalistów posiadających kompetencje sprawnego diagnozowania, prognozowania, planowania wsparcia i niesienia pomocy w sytuacjach problemowych, czemu sprzyjają wybrane zajęcia organizowane w postaci warsztatów, projektów i praktyk. W ramach wieloaspektowego procesu współpracy z instytucjami polityki społecznej dąży się do rozwijania wiedzy, umiejętności i postaw niezbędnych do analizowania i kształtowania rzeczywistości społecznej. Studia oferują szeroką wiedzę i umiejętności z zakresu współczesnych metod pracy socjalnej, organizacji, projektowania i ewaluacji działań pomocowych. Zdobyta wiedza i kompetencje ułatwiają rozumienie, wyjaśnianie zjawisk społecznych oraz prowadzenie badań i działań w środowisku w zgodzie ze standardami zawodowymi i etycznymi. Treści kształcenia nie tylko przygotowują absolwentów do pełnienia późniejszych ról zawodowych, ale także stanowią niezbędne wyposażenie świadomego uczestnika życia społecznego i kulturalnego. Absolwenci kierunku Praca socjalna cechują się rozbudowaną świadomością zagrożeń społecznych, ale też umiejętnością odkrywania, rozwijania i wykorzystywania potencjału środowiska. Świadomi swoich możliwości i ograniczeń wyznaczają kierunki dalszego</p>
-----	--	--

		<p>samorozwoju. Sprawnie komunikują się w środowisku oraz są gotowi do podjęcia współpracy z innymi specjalistami. Posiadają zaawansowaną wiedzę z zakresu pracy socjalnej i są przygotowani do samodzielnego projektowania i realizacji badań społecznych na potrzeby diagnozy społecznej. Posiadają szeroką, interdyscyplinarną wiedzę, dzięki której są merytorycznie przygotowani do podjęcia pracy we wszelkich typach instytucji życia zbiorowego, w sektorze prywatnym i publicznym oraz w organizacjach pozarządowych. Kształcenie zorientowane jest na wytworzenie i ugruntowanie postaw prospołecznych, gotowości do uczestnictwa w zmianach na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.</p> <p>Ważnym elementem kształcenia jest budowanie świadomości znaczenia systematycznego doskonalenia zawodowego oraz poszerzania kwalifikacji zawodowych zgodnie ze zmieniającymi się wymaganiami płynącymi zarówno ze strony rynku pracy jak i ze strony postępującej profesjonalizacji zawodu.</p> <p>Ukończenie kierunku uprawnia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego (Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 z późn. zm.).</p> <p>Ogólne efekty kształcenia</p> <p>Absolwenci studiów II stopnia na kierunku Praca socjalna wyposażeni są w kompetencje i odpowiednie umiejętności działania w obszarze szeroko rozumianej pomocy społecznej, w organizacjach pozarządowych, w administracji rządowej i samorządowej odpowiedzialnej za realizację zadań polityki społecznej. Posiadają umiejętności opracowywania strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz prowadzenia pracy socjalnej.</p> <p>Absolwent studiów II stopnia na kierunku Praca socjalna posiada:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wiedzę pozwalającą poznać człowieka, procesy i struktury społeczne, w które jest zaangażowany; •pogłębioną wiedzę z zakresu socjologii, psychologii i pedagogiki ułatwiającą zrozumienie systemu człowiek–środowisko oraz procesów zachodzących w organizmie człowieka gwarantujących jego dobre funkcjonowanie psychiczne i społeczne; •wiedzę prawną z zakresu działalności służb społecznych; •rozwinięte kompetencje i sprawności niezbędne dla realizacji zadań stawianych przed pracownikiem socjalnym: dokonywania diagnozy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności lokalnych; zrozumienia przyczyn dysfunkcji; identyfikacji czynników utrzymujących trudności; wyboru adekwatnego modelu pomocy czy realizowania programów profilaktycznych; stosowania metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji podejmowanych działań służących rozwiązywaniu problemów; przywracania lub podtrzymywania właściwych interakcji między jednostkami a społeczeństwem; pobudzania samozaradności; projektowania społecznego oraz inspirowania zmian społecznych, inicjowania nowych form pomocy osobom, rodzinom i społecznościom; •umiejętność rozwiązywania problemów w przypadku występowania niewydolności w funkcjonowaniu społecznym •pogłębioną wiedzę i umiejętności w zakresie wybranej specjalności (rewitalizacja społeczna i praca w środowisku, mediacje i negocjacje, ekonomia społeczna) •przygotowanie do pracy w: regionalnych ośrodkach polityki społecznej, powiatowych centrach pomocy rodzinie i ośrodkach pomocy społecznej, a także do pracy: z rodzinami zastępczymi, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w domach pomocy społecznej dla osób starszych oraz niepełnosprawnych intelektualnie, psychicznie i fizycznie, w jednostkach organizacyjnych do spraw zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, w ośrodkach wsparcia, w placówkach dla bezdomnych, dla osób uzależnionych, w zakładach karnych, w ośrodkach dla uchodźców oraz w organizacjach pozarządowych zajmujących się diagnozowaniem i przeciwdziałaniem problemom.
29.	Ogólna charakterystyka specjalności	<p><u>Europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej</u></p> <p>Europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej – specjalność ukierunkowana na kształcenie wiedzy i umiejętności w zakresie problematyki ekonomii społecznej. Przygotowuje do pracy w instytucjach i organizacjach zaliczanych do sektora przedsiębiorczości społecznej.</p> <p>Specjalność jest wynikiem kilkuletniej międzynarodowej współpracy mającej na celu stworzenie wspólnego programu nauczania w ramach Europejskich Studiów II stopnia Social Work Social Economy (SOWOSEC). Projekt zakłada praktyczną wymianę doświadczeń studentów z różnych krajów Europy oraz poznanie specyfiki problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania w różnych</p>

systemach społeczno-politycznych. Ukończenie specjalności umożliwia uzyskanie międzynarodowego dyplomu (po spełnieniu wymagań).

Sylwetka absolwenta:

- Posiada kompetencje i umiejętności prowadzenia działalności w zakresie ekonomii i przedsiębiorczości społecznej.
- Zna mechanizmy funkcjonowania ekonomii społecznej.
- Posiada wiedzę w zakresie podstaw prawnych dotyczących przedsiębiorczości społecznej.
- Posiada kompetencje w zakresie działań marketingowych w ekonomii społecznej
- Wyróżnia się orientacją w zasadach prowadzenia i mechanizmach funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego.
- Dysponuje umiejętnością diagnozowania problemów i kwestii społecznych oraz projektowania rozwiązań adekwatnych do potrzeb środowiskowych.
- Posiada uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Zdobyta wiedza i umiejętności stanowią istotny element usprawniania procesu zarządzania w ramach pracy socjalnej. Studenci mają ponadto możliwość budowania projektów międzykulturowych dzięki współpracy międzynarodowej, co udoskonala ich warsztat umiejętności zawodowych.

mediacje i negocjacje

Mediacje i negocjacje – specjalność rozwijająca kompetencje w zakresie procesów mediacyjno-negocjacyjnych w sytuacjach kryzysowych w obszarze działań pracownika socjalnego. Przygotowuje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego w instytucjach i organizacjach systemu pomocy i integracji społecznej, w tym w organizacjach trzeciego sektora. Kształcenie jest ukierunkowane na profesjonalne podejście do konfliktów w obszarze pracy socjalnej, począwszy od zrozumienia istoty konfliktu, a na umiejętnościach negocjacyjnych i mediacyjnych, z zachowaniem zasad etycznych kończąc.

Sylwetka absolwenta:

- Jest przygotowany do rozwiązywania konfliktów w roli mediatora i negocjatora w środowiskach lokalnych i rodzinnych.
- Jest przygotowany do realizacji procesu mediacyjnego i negocjacyjnego w instytucjach publicznych oraz niepublicznych.
- Posiada wiedzę na temat istoty i dynamiki konfliktów, technik skutecznej komunikacji, struktury procesu mediacji, strategii negocjacyjnych, zespołowego rozwiązywania konfliktów oraz prawnych aspektów mediacji i negocjacji.
- Posiada umiejętności obserwowania, diagnozowania, racjonalnego oceniania sytuacji, analizowania motywów i wzorców ludzkich zachowań oraz prowadzenia skutecznego dialogu z interesariuszami.
- Respektuje zasady etyki zawodowej.
- Posiada uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Zdobyta wiedza umożliwia dokonanie prawidłowej diagnozy oraz realizacji badań w zakresie procesów wymagających działań negocjacyjnych i mediacyjnych. Organizacja procesu dydaktycznego umożliwia ćwiczenie umiejętności praktycznych w formie warsztatów.

praca socjalna w środowisku

Praca socjalna w środowisku – specjalność wyróżniająca się perspektywą aktywności zawodowej w zakresie rewitalizacji społecznej. Stanowi odpowiedź na rozwijającą się realną potrzebę działań w kierunku rozwoju lokalnego. Przygotowuje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego w instytucjach i organizacjach systemu pomocy i integracji społecznej, w tym w organizacjach trzeciego sektora.

Kształcenie w ramach specjalności zapewnia zintegrowany (w aspekcie teoretycznym i praktycznym) zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji, użyteczny w przygotowaniu, inicjowaniu i wdrażaniu procesów aktywizowania i rozwoju lokalnego oraz przydatny w pełnieniu roli lidera i animatora społeczności lokalnych. Sylwetka absolwenta:

- Posiada szeroką, interdyscyplinarną wiedzę, dzięki której jest merytorycznie przygotowany do pracy środowiskowej.
- Posiada kompetencje do pełnienia roli organizatora społeczności lokalnej dzięki poznaniu społecznych mechanizmów funkcjonowania tej społeczności

		<ul style="list-style-type: none"> •Posiada wiedzę w zakresie prawnych podstaw lokalnej samorządności. •Dysponuje umiejętnością diagnozowania problemów i kwestii społecznych •Posiada umiejętności pracy ze społecznością lokalną i jej liderami. •Jest merytorycznie i praktycznie przygotowany do tworzenia programów rewitalizacji społecznej oraz budowania partnerstwa lokalnego na rzecz aktywnej integracji. •Posiada uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. <p>Zdobyta wiedza stanowi element niezbędny do umiejętnego diagnozowania i badania istniejących problemów społecznych oraz pomaga w sprawnym funkcjonowaniu i komunikowaniu w środowisku. Atutem specjalności są porozumienia, dzięki którym studenci mają możliwość kształcenia umiejętności praktycznych bezpośrednio w terenie m.in. poprzez udział w pracach Laboratorium Społecznego w Lipinach.</p>
30.	Matryca pokrycia efektów kształcenia (pokrycie efektów kierunkowych przez efekty modułowe)	Załącznik nr 4

.....
(pieczęć i podpis Dziekana)